

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (ملازمات عقلیه)

وجه تسمیه ملازمات عقلیه ۲

جلسه ۱۶۲

استاد رفعتی

وجه تسمیه ملازمات عقلیه

غیر مستقلات عقلیه

مقدمه اول

می‌گوئیم: این فعل واجب است یا این فعل انجام شده، مأمور به در حال اضطرار است.

مثل اینگونه قضایا در علم فقه ثابت است که آن را مقدمه شرعیّه باید شمرد.

مقدمه دوم

می‌گوئیم: هر فعلی که شرعا واجب باشد؛ عقل حکم می‌کند که لازمه آن این است که مقدمه‌اش نیز شرعا

واجب باشد؛ یا عقل می‌گوید ضد آن شرعا حرام است.

یا می‌گوئیم: هر فعلی که در حال اضطرار مأمور به باشد و اتیان گردد؛ لازمه‌اش آن است که عقل آن را

مجزی از مأمور به در حال اختیار بداند و نیز امثال این قضایا که از احکام عقلیه بوده که مضمونشان

ملازمه عقلیه بین چیزی است که شرعا در قضیه اول ثابت بوده و بین حکم شرعی دیگر و این احکام

عقلیه همان احکام و مسائلی است که در علم اصول از آنها بحث می‌نمائیم؛ فلذا در باب ملازمات عقلیه

داخلند.

نکات:

۱. در ملازمات عقلیه، بحث اثبات کبریات عقلیه‌ای است که در طریق اثبات حکم شرعی واقع

می‌شوند؛ اعم از آنکه صغریات آنها عقلی بوده همچون مستقلات عقلیه یا شرعیّه باشد نظیر غیر

مستقلات عقلیه.

۲. صغری همیشه در علم دیگری غیر از علم اصول از آن صحبت می‌شود.

امام سیدنا ابی‌طالب (علیه‌السلام)

۳. از کبری پیوسته در علم اصول بحث می‌گردد.

۴. مقصود از «کبری»، ملازمه حکم شرع با شیئی دیگر است که عقل حکم به ملازمه مزبور نماید؛

اعمّ از آنکه آن شیئی، حکم شرعی بوده یا عقلی و یا غیر این دو باشد.

۵. نتیجه‌ای که از انضمام این صغری و کبری حاصل می‌شود؛ صغری برای قیاسی دیگر قرار داده

که کبرایش حجّیت عقل می‌باشد و از این کبری در مباحث حجّت سخن گفته می‌شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv